

Матвєєв П.М.

здобувач;

Науковий керівник: Ульяновченко А.В.

д.е.н., професор,

член-кореспондент НААН України, завідувач кафедри,

Харківський національний аграрний університет

імені В.В. Докучаєва

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Проведення земельної реформи в Україні зумовило значні зміни у формах власності на землю, структурі земельного фонду, однак не сприяло підвищенню ефективності використання земельних ресурсів. Для завершення земельної реформи і підвищення її результативності має бути прийнята низка законодавчих актів, завершено повне юридичне оформлення прав власності на землю й інші форми землеволодіння і землекористування. Ведення платного землекористування, реформування принципів оподаткування землі, вдосконалення грошової оцінки земель, становлення і розвиток земельного ринку, обумовлюють необхідність створення відповідного механізму регулювання земельних відносин.

Нормативно-правова база регулювання земельних відносин підприємств досліджується в працях таких науковців як: Андрійчук В.Г., Гуторов О.І, Добряк Д. С., Міщенко В. С., Третяк А. М., Ульяновченко О.В., Хвесик М. А. [1,2,3,4,5] та багато інших. Вчені констатують, що саме земельна реформа створила умови для перетворення земельних відносин, що існували за планово-адміністративної економіки, у відносини ринкового типу. Наслідком цього стали зміни правових, організаційно-територіальних та економічних умов сільськогосподарських підприємств, а також порушення існуючих форм організації, управління, контролю, планування у галузі використання земельних ресурсів. Науково-обґрунтований механізм регулювання земельних відносин повинен включати комплекс раціонально скоординованих заходів.

З часу вступу у дію Земельного кодексу України 25.10.2001 року (набрав чинності 01.01.2002 року) було прийнято ряд законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, а саме 57 законів, 56 постанов Кабінету Міністрів України, 65 наказів

Держкомзему, що зареєстровані в Міністерстві юстиції України. В основному нормативно-правовому акті земельного законодавства також прописано, що земельні відносини регулюються Конституцією України, згаданим вище Земельним кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, які регулюють земельні відносини і є базовими для формування ринку земель. Ключовими серед них є закони «Про землеустрій», «Про охорону земель», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про особисте селянське господарство», «Про фермерське господарство», «Про оренду земель», «Про розмежування земель державної та комунальної власності», «Про державну експертизу землевпорядної документації» та «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень».

В Україні запроваджена земельно-реєстраційна реформа, введений у дію Закон України «Про державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 р.: вперше запроваджено ведення повноцінного земельного кадастру, також введений у дію Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 11 лютого 2010 р.: вперше запроваджено реєстрацію прав на земельні ділянки, будівлі і споруди за принципом єдиного вікна.

Окремий розділ Земельного кодексу присвячений охороні земельних ресурсів України. Згідно внесенню змін до низки статей Земельного кодексу України, законів України «Про землеустрій», «Про охорону земель» земельні ділянки сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва повинні використовуватися згідно з розробленими і затвердженими в установленому порядку проектами землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та упорядкування угідь та передбачати заходи з охорони земель.

Розкриваючи поняття розвитку законодавства, необхідно враховувати, що розвиток є властивістю систем, які складаються з багатьох однорідних і неоднорідних матеріальних об'єктів (елементів), пов'язаних між собою багатьма зв'язками, таких, що перебувають у багатосторонніх відношеннях, зазнають великої кількості різних змін. Розвиток пов'язується з виникненням нового, при цьому можливі різноманітні форми виникнення нового, оскільки сам процес детермінований багатьма факторами [1]. Розвиток – це прогрес, який розгортається з боротьби протилежностей і включає в

себе якісні стрибки, появу нових тенденцій і властивостей, частковий регрес і повернення до старих форм. Динамічний розвиток земельного законодавства не може відбуватися без його внутрішнього упорядкування, що властиво будь-якій системі, яка прагне бути досконалою. Принципове значення для становлення земельного законодавства мають процеси його інтеграції і диференціації.

Основними напрями розвитку земельного законодавства є: проникнення земельно-правового регулювання до сфери правового регулювання інших галузей; екологізація земельного законодавства, що допоможе розробити і вдосконалити чинне законодавство відповідно до об'єктивних потреб оптимальної взаємодії суспільства і довкілля, складовою частиною якого є її унікальний об'єкт – земля (грунт), з врахуванням сукупної дії об'єктивних законів їх розвитку і відображення впливу цих законів на механізми дії земельно-правових норм; підтримка позитивних тенденцій в розвитку вітчизняного законодавства, що передбачає радикальну новелізацію права – зростання правового регулювання законів по відношенню до інших нормативних актів і здійснення більш чіткого визначення поняття предмету закону – нормативного вибору об'єкту впливу [4]; удосконалення правозастосовної практики.

Розвиток земельного законодавства України є обов'язковою вимогою нормального функціонування національної правової системи, оскільки умови існування суспільства безперервно змінюються, викликаючи зміни в системі земельних відносин. Сьогодні існує необхідність визначення оптимальної моделі земельного законодавства, що має виражатися у відповідній концепції його розвитку. Відсутність концепції розвитку земельного законодавства ускладнює законотворчу діяльність в цій галузі.

Для вдосконалення земельного законодавства необхідно поступово реформувати земельні відносини, що дозволить цілеспрямовано і планомірно змінювати земельне законодавство, а також обережно реформувати виробничі відносини в сільському господарстві, в якому основним засобом виробництва є земля. Зазначені заходи, на нашу думку, сприятимуть удосконаленню правозастосовної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гуторов О.І. Проблеми сталого землекористування у сільському господарстві: теорія, методологія, практика: монографія / О.І. Гуторов. – Харків: «Едена», 2010. – 405 с.

2. Добряк ДС. Теоретичні засади сталого розвитку землекористування у сільському господарстві / Добряк Д.С., Тихонов А.Г., Гребенюк Н.В. – К.: Урожай, 2010. – 136 с.

3. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: Теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. посібник / Третяк А.М. – К.: Вища освіта, 2006. – 528 с.

4. Ульянченко О.В. Ресурсний потенціал аграрного сектора економіки України: управлінський аспект монографія / О.В. Ульянченко. – Суми: Довкілля, 2009. – 383 с.

5. Хвесик М. А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів : монографія / Хвесик М. А., Голян В. А. – К. : Кондор, 2007. – 480 с. – Бібліогр. : С. 437–479.

Матюніна І.О.

аспірант;

Науковий керівник: Кісіль М.І.

к.е.н.,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

АКТИВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СВИНАРСТВА

Розвиток свинарства є важливим завданням національної економіки, оскільки ця галузь відіграє значну роль у забезпеченні населення країни м'ясом і м'ясопродуктами, сировиною для переробних підприємств, сприяє зміцненню продовольчої безпеки держави та розширенню її експортного потенціалу.

Україна має значний невикористаний потенціал у розвитку галузі свинарства, що обумовлено природно-кліматичними, економічними та іншими сприятливими умовами для виробництва продукції тваринництва, зокрема свинини. Цьому сприяють такі важливі фактори як потужна кормова база, наявність виробничих приміщень та порівняно дешева робоча сила.

Впродовж останніх років динаміка поголів'я свиней була нестабільною (табл. 1).